

Op naar een Derde - nu geo-economische - Slag bij de Doggersbank EURandstad na Brexit des te relevanter

Er heerste een merkwaardige stemming aan de vooravond van het Brexit-referendum. Zou de Noordzee dan toch weer de twistappel van weleer worden op het geopolitieke krachtenveld, als bijvoorbeeld de Eerste Slag bij de Doggersbank in 1781 tijdens de Vierde Engelse Oorlog of de Tweede Slag bij de Doggersbank in 1915 tijdens de Eerste Wereldoorlog tussen Duitsland en Engeland? Nu het Verenigd Koninkrijk met de EU gebroken heeft lijken de tijden van weleer te herleven, maar de breuklijnen zouden heel eens anders kunnen komen te liggen dan het eeuwig verongelijkte Londen zich *überhaupt* zou kunnen voorstellen. Daar is allereerst de slag voor de *City of London* als financieel centrum Van de Euro ten gunste van de financiële centra op het vasteland - Parijs, Amsterdam en Frankfurt, waarbij de laatste de beste kaarten lijkt te hebben - in deze kolommen al eerder gedoopt met de lettercombinatie PAF. *Little England* [zie eerdere artikelen op deze site in het *Archief*: kwartaaljournaal Winter 2012/2013 *Buitenbeentje Londen drijft steeds verder af* / kwartaaljournaal Zomer 2015/ Redactioneel *Na de verkiezingsoverwinning van de Tories: Londen wordt Little England*] zal op het Noordzeefront geïsoleerd komen te staan. Schotland zal in reactie op de Brexit los willen komen van Engeland en zich blijvend aansluiten bij de EU. Als dat doorgaat zal Edinburgh in alle opzichten de banden met het vasteland willen aanhalen, niet op laatste plaats op duurzaam energetisch gebied om soelaas te bieden aan het de in de versukkeling rakende offshore- en olieindustrie van Aberdeen. Op windenergetisch vlak bijvoorbeeld is op dit moment een soort Derde Slag bij de Doggersbank gaande, maar ditmaal vreedzaam van karakter en wel op windenergetisch gebied. Elektrisch netbeheerder Tennet, voor 100% eigendom van de Nederlandse staat, heeft serieuze plannen om zeer strategisch midden op de op de Noordzee gelegen Doggersbank een eiland in het hart van een hier gigantisch windmolenpark op te richten. Een ideale plek hiervoor. De Doggersbank is te beschouwen als een heuvelrug die in de loop der tijden ondergelopen is. De Noordzee is hier uitzonderlijk ondiep, op veel plaatsen niet meer dan zo'n twintig meter. Die geringe diepte maakt de bouw van windmolens heel veel goedkoper dan elders op zee. Dankzij de centrale ligging zou van de bank zouden van hieruit heel goed leidingen aangetakt kunnen worden op de Noordwest-Europese electriciteitsnetwerken, op die van Noorwegen, Denemarken, Duitsland en Nederland. Engeland zou vanuit East Anglia via een zijlijntje vanuit IJmuiden bediend worden, maar het is zeer de vraag of dat nog wel doorgaat. In het samenwerkingsverband van negen Noordzeelanden rond de Noordzee op het gebied van windmolenparken was al vóór de Brexit Groot-Brittannië de grote afwezige [zie o.m.: <https://www.noordzeeloket.nl/nieuws/?item=5079>].

Dit grensoverschrijdende windenergetische project staat *pars pro toto* voor de integratie van de Europese infrastructuur die een steeds intensievere uitwisseling van goederen, mensen en ideeën mogelijk maakt. Steeds verder en fijner vertakte netwerken brengen een nieuwe dynamiek die doorwerkt in de sociaaleconomische, ruimtelijke en bestuurlijke patronen. We hebben het op deze site in dit verband steevast over het Europa van de natiestaten dat waarvan ritme en modellering meer en meer bepaald zullen gaan worden door het Europa van de stedelijke netwerken. Het kreunen en strompelen van de oude op de historische gegroeide natiestaten gegrondveste Europese Unie zijn de barensweeën van een nieuw Europa dat beter is opgewassen tegen de interactieve eisen des tijds. Het is een proces van langzame ontwikkelingen die op onverwachte momenten plotseling versneld of oegenschijnlijk in hun tegendeel kunnen verkeren. Maar de grondtendens naar

een steeds intensievere interactie tussen steden en stedelijke configuraties is bij dit alles onmiskenbaar. De drijvende kracht achter dit alles werd aanvankelijk primair gevormd door de EU en haar voorlopers, maar inmiddels hebben de middelpuntzoekende krachten een eigen momentum gekregen, van de verdere uitbouw van klassieke en geavanceerde fysieke infrastructuur tot en met allerhande instituties en netwerken met het grensoverschrijdende bedrijfsleven als niet onbelangrijkste verbindende factor. Het kan overigens in dit verband zo langzamerhand geen kwaad hier tegenover grensoverschrijdende sociale en culturele tegenhangers met substantiële macht te ontwikkelen.

Wat bij harde infrastructurele projecten als het Doggersbank-windmolenpark zo tot de verbeelding spreekt is hun concrete tastbare karakter. Wie even de moeite neemt op dit gebied verder rond te kijken ontdekt veel meer van dergelijke aansprekende grensoverschrijdende projecten. Ook op het vlak van de klassieke vervoersinfrastructuur bijvoorbeeld. Dit voorjaar is de Sint Gotthardbasistunnel gereed gekomen, een belangrijke vervoersschakel in ons concept van de EURandstad, een soort Randstad in het groot, op Europese schaal. De tunnel vormt een onmisbare verbinding binnen de zuidelijke stedelijke configuratie van deze EURandstad tussen de geavanceerde hightech-agglomeraties Van Zuid Duitsland en het stedelijk landschap van Noord Italië. Een andere schakel op dit in deze contreien, de oostelijker gelegen Brennerbasistunnel, komt binnen een kleine negen jaar klaar. In het noorden van de EURandstad komt waarschijnlijk een paar jaar eerder waarschijnlijk een basistunnel van vergelijkbare omvang en importantie van de rol, de Fehmarnbelt-verbinding tussen Duitsland en Denemarken. Van de Etsch tot aan de Belt....

Zeker zo tot verbeelding sprekend en gezien de klimaatverandering en wel zo urgent zijn grensoverschrijdende projecten op het gebied van interactieve duurzame energienetwerken en op het vlak van interstedelijk waterbeheer. Om de wispelturige duurzame energie door wind en zon te kunnen garanderen en daarmee het gebruik van fossiele brandstoffen verder terug te kunnen dringen is er een fijnmazig interactief distributiemechanisme waarbij ook de kleinschaligste producenten en gebruikers aangesloten zijn. Een eerste voorwaarde daarvoor is de nationale energiegrenzen te doorbreken. Om beter te kunnen anticiperen op de te verwachten grotere waterafvoerfluctuaties als gevolg van de klimaatverandering is een grensoverschrijdende aanpak nodig, om te beginnen in het sterk verstedelijkte stroomgebied van Rijn, Maas en Schelde.

De groeiende noodzaak voor nauwere grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van duurzame energievoorziening en -distributie en waterbeheer en -inrichting kan als katalysator gaan werken voor structurele en meer omvattende bestuurlijke samenwerkingsverbanden. Om te beginnen door de nu nog wat kwijnende Benelux nieuw leven in te blazen door de banden met Nordrhein Westfalen nauwer aan te halen en daarbij gelijk Frankfurt als hét nieuwe financiële hart van de EU met de bijbehorende deelstaat Hessen te betrekken. Nu eerst van PAF naar BAF [Brussel Amsterdam Frankfurt] dus! Deze goed bij een te houden 'BAF-driehoek' kan prima als 'operatiebasis' voor de EURandstad functioneren van waaruit nieuwe grensoverschrijdende en grensverleggende initiatieven ontplooid kunnen en in een breder Europees kader geplaatst kunnen worden, aan de noordgrens van de EURandstad bijvoorbeeld in de vorm van een nieuwe energetisch-ecologische 'Doggersunie' waarmee twee vliegen in een klap geslagen zouden kunnen worden: stimuleren van duurzame energie en eindelijk een betere bescherming bieden aan de kwetsbare Noordzeenatuur op deze plek.